

ישיבה קג"ב, יום 2 בנובמבר 1968

פרוטוקול הכנסת

מאת יורם קניוק



ח"כ אלון

אשכול: כנסת נכבדה. מטעם מה ש' נותר ממערכת הפועל הצעיר, הוטל עלי להביע דעתי על ההצגה החדשה מי עדיין אינו לבוש, המועילית על במת התיאטרון הלאומי.

מכלא שאטה הודיעו לי מבקר-התיאטרון לשעבר של הפועל הצעיר, עורך השבועון, סגן-העורך, המדפיס, הנער השליח, בעל בית-הדפוס ומוכר השבועון הקבוע במסדרון החדר הפועל, שמבין חברינו בכנסת נותרתי יחיד שאינו ממלא תפקיד של מבקר לאחת האמוניות, ושאלו גוברין מופיע זה כחודש כמבקר-האופנה מעל במת-הכנסת. אי-לכך הפכתי, בענותי הרבים, אני לוי שקולניק הקטן, למבקר-התיאטרון.

בראשית דברי עלי לציון שלפי דעתי ראוייה הצגה זו להיכלל בתחום חוק לשון הרע. אני הודעתי על כך למבקר החבוש בשאטה, והוא שמח להגיש תביעה כנגד התיאטרון, וישנם סיכויים סבירים שבקרוב יישבו הן השחקנים, המחבר והבמאי, הן המבקר בתא אחד.

היכן הגבול, רבותי? אני שואל. לומר מעל במת תיאטרון לאומי שחוק לשון הרע, חוקי הכשרות והנטיעות, חוקי המישון והי דיבור בפרהסיא, הפרדת לאום מלאום וגיווי רם באיזורים נפרדים, הינם מעשי נבלה... לצעוק זאת בפה מלא ובכל-כך מעט כשרון ריטורי! החוצפה של המחבר לבוא ולומר שחוקי המדינה, עליה שפכנו דמנו, הם חוקי-בלע...

קריאת-ביניים מספספי מפא"י: לוי אשכול, מותר כבר לומר "את!"

אשכול: הוחלט רישמית?

(מזכירות הכנסת קוראת בפני ראש-הממשלה את החלטת הכנסת בנידון. אשכול נראה מעודד. הוא נאמן ברוחה. פרס נרנדי נרכן לעבר יזהר סמילנסקי, העוסק אותה שעה בהכנת נאומו על השחתת ורדי-הבר בסביבות מסולתה.)

אשכול: ואשר למישחקו של נחום רביב, אני מסכים בכל מאת האחוזים לי דעתי של מבקרנו, שבועון זה הושם בספר מאסר, והן לדעתו של אסיר מספר 49788... זיאמה, מה היה שמו?

ארן: גמור.

אשכול: זה שניהל את המויואון וכתב בהארץ?

ארן: נגמו לשלוש שנים.

קניוק: (מן היצט): אני לא אשם בזה. **אשכול:** ... ולומר שנהום רביב שיחק כנחום רביב.

יגאל אלון: איני חולק על דבריו של ראש-הממשלה. אף אני סבור שנהום רביב היה נהום רביב. חממה דחידוביץ היתה פאתטית מדי. יש לעודד את תנחום אביב, הוא הראה יצני כשרון. אולם לגבי ה' מוחה עצמו, ממהתי עד מאה. סאטירה שאינה חיובית ואינה חינוכית אינה סאטירה. זוהי השמצה ותירול. חוצפה לומר שחוקי המדינה נובעים מרעיונות מושחפים, שבי חוקים החדשים טמונה סכנת-מותח לדמוקרטיה. בעינה עומדת העובדה שבבית ריבוי ני זה, קבל עם ועדה, יכול כל חבר-כנסת לקום ולומר את כל העולה על ליבו, לבקר

השחקן הראשי נחום רביב, כמבטאים נא- מנים של גיאורפאזיוס לאומני במהדורה צינית... המחזה נעדר כל יחס למורשת העם, היהדות ותרבות ישראל.

שפירא: ראש-הממשלה אינו מחדש דבר. מה שאנו חורגו ואמרנו שנים רבות, החילתם אתם להבין אך עתה. מאז חוקקו החוקים החדשים, מתדיינים ומתנגחים אנו כעדר-תישים אורות נושאים שלודים מצ' פים כאן חוקי-חיסול מצויינים. ספרים ומח' זות קלוקלים, המבוקרים בכנסת הזו ללא- חשך, ייעלמו מן העולם. מוסיקה שאינה אלא חילול שם-השם, רחמנא ליצלן, תעבור ותיכחד. הנורא ביותר הוא שמחמת דיוני- סרק אלה לא ניתן לדון בחוק חשוב כחוק 76544.

אשכול: (בבהלה): מה זה?
גלילי: בנוגע לחבישת הכובעים.



ח"כ סנה

עלוקות את בארות-הנפט האימפריאליס- טיות. הם חיים בחשכת ימי-הביניים.

קריאה: ימי-הביניים לא היו חשוכים!
ארן: דווקא כן.

יגאל אלון: אז מה בקשר לציור שלהם? לספרות?

סנה: קשה להניח שהאמוניות פורחות במדינה נצלנית מושחתת זו.

יגאל אלון: וברוטיה הסובייטית?
סנה: נכון שגם שם דנה הכנסת בכגון אלה, אך מה בדבר אנגליה, וארצות-הברית?

וילנר: הגם אתה ברוטס?
אלמוגי: שיפסיק לקלל.

יגאל אלון: זה באנגליה. שקספיר. **אלמוגי:** אז שיגיד.

(מתרגמים לו. הוא צוחק.)
(אבא אבן מצטט קטעים מויליוס קיסר באנגליה אוקספורדית. רחש באולם.)

אשכול: ששששש... לסיכום: ה' מחזה מוכרז שה'אחד כהשמצה גסה, ונופל בגדר חוק לשון הרע, כחילול קודש האומה, העם, הלאום... זיאמה, אתה באמת בטוח שאפשר להגיד "אתי"?

ארן: משוכנע.
אשכול: ... כמתרשפ ברפש המיניות והשרלטניות, ואת המישחק וההצגה, לרבות

שישמע את עדותה של הגברת תמיר מ' חדש, או עדות של כל מומחה אחר. התק חזר אל בית-משפט השלום, וראש המעבדה של המחלקה לזיהוי פלילי במטה הארצי שוב זכתה לביקורת קטלנית. קבע השבוע שוב בית-המשפט בפסק דינו: "...אוי- למ עדותה. המתייחסת לביקורת שעשתה, לדבריה, בכברואר 1963, לפני שהעידה ב' פנים הראשונה, כלום יתכן שיש אמת ב' דבריה אלה? אני מצטער לקבוע שוב ש'

המשפט לסמוך על דיכרי עדותה, ולא טרחה לדפדף בספר הג'ל, הנמצא במשרדה, ומחובת בית-המשפט לגנות התנהגות זאת של המומחה הג'ל".
היפוכה של האמת. בית-המשפט ה' מחויי בתל-אביב, שבפניו נשמע העירוער של היועץ המשפטי, ריכך את הביקורת הקטלנית שמתח בית-משפט השלום על עדי- תה של מומחית המשטרה, קבע כי "ה' עניין יחזר אל בית-משפט השלום, כדי

רה"מ אשכול

של יעקוב שני במויואון חיפה בשבוע הבא, שבגינה חבוש מבקר-האמנות של דבר בכלא רמלה.

דויד הכהן: אגב, הבטחת להסיר ש' הוא יעבור לשאטה עם כל האחרים.

אשכול: זה רשום לפני.
יערי: אני מכיר את ההבטחות שלו!

ארן: שמעתי מפי אסיר אחד מעתוננו, שיעקוב שני מצויר רק כובעים. כל הזמן רק כובעים.

קניוק: הם קוראים לזה פופ-ארט.
יגאל אלון: ובעברית?

ארן: שכחתי. צריך לשאול את ועד- הלשון.

אשכול: כן. אבל גם הם בשאטה. אינך זוכר? עניין ה"את"?

פרס: עוד נחזור לנבלה הזו. זוהי עזלה שתחוקן. אני מבטיח לכם. בית-הדין שדן בפרשת-עיוות זו פשע פשע מחריד, ומסקנותיו נגדו כ' צדק. יש לי עדות של שופט עליון.

דיין: פרס, בפעם אחרת.
פרס: תמיד דוחים את הבעיות החשוך בות.

דיין: אני לכשעצמי מסתייג מחוק לשון הרע. כפי שבוטא עלידי השחקנים החור בבניים שראיתי על בימת התיאטרון ה' לאומי. אגב, התאורה היתה נאה וראוי לציינה לשבח. כן גם התפאורה.

ר' לוי: אני מביע את מחאתי.
גלילי: הקואליציה רושמת לפנייה את מחאתך ותביא זאת לתשומת-ליבה.

אלמוגי: עמדת-מיקוח. ממזרים.

דיין: (ממשין): לא קראתי את החוק, כשם שרוב רובנו אינו קורא חוקים. עוד זה חסר לנו, לקרוא חוקים. יש לך שעה ביום לקריאה ויש שני עתוני-ערב, שלושה עתוני-בוקר וביוולטינים. לכן אינני יודע אם בהשמעתו מעל גבי הבמה היה משום בזיון המדינה. כל מה שאני מבקש באמת הוא שיותן לנו לדון בענייני הגבולות!

אשכול: נדון בדבר בקרוב. אחר ה' חיכוך על ספרו החדש של ארד. הגבולות אינם בורחים. הם כמעט הדבר היחיד ב' מדינה הזו שאינו ניתן לפיחות.

דיין: אבל הם נפרצים והולכים. בעיית העדרים היא נוראה. ויש גם מסתננים ה' מבריחים טרפות. מוכרחים לעשות משהו.

אשכול: בקרוב משה...
דיין: בקרוב, זה לא די.

אשכול: צה"ל נכון לכל.

דיין: ללא תחבורה בשבת? ללא תח' בורה בימים נוראים? בחגים? בצומות? ללא מזכירות במחנות בהם יושבים חיילים גברים? ללא...
אשכול: לא קראתי את החוק אבל אמרו לי שהעניין אינו חל על צה"ל, משום שפיקוח-נפש דוחה שבת.

דיין: שכחת או שמה לא ידעת שמני עצת-הרבנות דחתה טענה זו? אם תפרוץ מלחמה תידון השאלה מחדש. ההלכה אינה מתירה היתר מחולט. וחוק מזה הערבי ה' הוא עדיין לא החזיר את המדינה, ושנת- השמיטה נגמרה...
(מהומה בכנסת.)

אינני מאמין לה שעשתה בדיקות בפברואר 1963, מהטעם הברור והנראה כשמש ב' צהריים, שבדיקות או סטטים כאלה היא לא עשתה, ועדותה זו אינה מתאימה למציאות, והיא היפוכה של האמת...
רק פרט קטן נשאר השבוע לוטה ב' ערפל, כי בית-המשפט לא נתן עלינו את הדעת: לשם מה זוקקים עדי תביעה, ה' עובדים בשרות המשטרה, למסור עדויות שהן "היפוכה של האמת?"